

Directeur Beleid en Bestuursondersteuning

Hoofdkantoor NIFP
Herman Gorterstraat 5
3511 RE, Utrecht
Postbus 13369,
3507 LJ Utrecht

Contactpersoon

[Redacted contact information]

memo

WTenV niet uitvoerbaar door NIFP

Datum

18 december 2023

Gevraagd

1. Het oordeel van het NIFP, dat het wetsvoorstel Terugkeer en Vreemdelingenbewaring (WTenV) voor het NIFP onuitvoerbaar is, nadrukkelijk laten doorklinken in het verslag van de uitvoeringstoets en de bespreking daarvan.
2. Ten opzichte van het voorgelegde concept van de uitvoeringstoets verwacht het NIFP een veel grotere toename van detentieongeschiktheidsonderzoeken en beroepszaken. Het NIFP geeft daarom in overweging ook voor andere partijen in het terugkeerproces de werklast te laten doorrekenen aan de hand van deze grotere toename.
3. Aan het NIFP laten weten als het verslag van uitvoeringstoets afwijkt van de geschetste aantallen en/of conclusies in dit memo en de bijlage.

Aanleiding

Door B&B wordt een uitvoeringstoets gedaan t.a.v. het wetsvoorstel WTenV, dat een nieuw wettelijk kader geeft voor de terugkeer en bewaring van vreemdelingen. Het NIFP is gevraagd een bijdrage aan de toets te leveren in verband met een nieuwe, zeer ruime bepaling over het aanvragen van onderzoek naar de detentiegeschiktheid van vreemdelingen. De resultaten zijn hieronder samengevat. De volledige nader door NIFP uitgewerkte bijdrage is bijgevoegd. Het NIFP oordeelt het wetsvoorstel onuitvoerbaar.

Kernpunten

Uitgaande van 10% extra aanvragen (laagste inschatting) van het totaal aantal vreemdelingen in bewaring, dat jaarlijks fluctueert tussen 2.500 en 3.000, komt de toename van de werklast neer op een structurele impact van 3,8 FTE, waarvan 3 FTE medisch adviseurs. Een percentage van 25% is echter ook nog aannemelijk. Dit komt dan neer op een structurele impact van 9,5 FTE, waarvan 7,5 FTE medisch adviseurs. Deze vacatures zijn onmogelijk op te vullen. Ook het behouden van de medisch adviseurs komt ernstig onder druk te staan.

Het NIFP concludeert dat het wetsvoorstel op het onderdeel van de detentiegeschiktheidsonderzoeken voor NIFP onuitvoerbaar is.

Toelichting

Nieuwe mogelijkheden van de WTenV

In de huidige situatie loopt een aanvraag voor detentiegeschiktheidsonderzoek van een vreemdeling via de inrichtingsarts. In de toekomstige situatie dient de directeur zorg te dragen dat de vreemdeling, ook op diens eigen verzoek een aanvraag kan indienen. De directeur mag dit verzoek niet weigeren, ook niet wanneer het medisch personeel van de inrichting het verzoek niet ondersteunt.

Hoofdkantoor NIFP

Datum

14 december 2023

Daarnaast introduceert de WTenV voor de vreemdeling een beroepsmogelijkheid tegen het medisch handelen van de medisch adviseur van het NIFP. Die bestaat nu niet. Deze beroepsprocedure is heel laagdrempelig: het kan schriftelijk, er wordt niet bemiddeld en er wordt geen griffierecht geheven. Door het stelsel van juridische bijstand van vreemdelingen door (asiel)advocaten zal de optie goed bekend zijn in het betreffende veld en zal het beroepsrecht naar verwachting standaard worden toegepast.

Werving en behouden van medisch adviseurs onwaarschijnlijk

Een vacature van Medisch Adviseur is zeer moeilijk op te vullen. De laatste vacature heeft 9 maanden opengestaan, ondanks grote inspanningen om nieuw personeel te werven. Het kunnen vinden van minimaal 3 fte Medisch Adviseur wordt daarom in de huidige arbeidsmarkt beoordeeld als zeer onwaarschijnlijk. Een succesvolle uitvoering van de detentiegeschiktheidsonderzoeken bij het NIFP is hierdoor niet te waarborgen.

Ervaring leert dat beroepsprocedures, die naar verwachting een hoge vlucht zullen nemen, voor zorgprofessionals als ingrijpend worden ervaren. Dit zal de aantrekkelijkheid van het werk voor medisch adviseurs verkleinen. Bovendien wordt het werk inhoudelijk veel minder aantrekkelijk omdat de bulk van werk zal bestaan uit de relatief eenvoudige detentiegeschiktheidsonderzoeken. Dit kan medisch adviseurs snel doen afhaken, waarna opnieuw zal moeten worden geworven. In een dergelijke situatie zal de werkdruk verder oplopen en zullen de werkzaamheden zich toespitsen op alleen spoedklussen, zoals een detentiegeschiktheidsonderzoek. Dit versterkt nog extra de kans op uitval en uitstroom van medisch adviseurs.

Het NIFP ziet hierin een risico voor alle bedrijfsprocessen waar de medisch adviseurs een bijdrage aan leveren.

Achterliggende zorg

Buiten het kader van het wetsvoorstel WTenV signaleert het NIFP dat de introductie van de procedure voor vreemdelingen een precedentwerking kan hebben voor aanvragen van detentiegeschiktheidsonderzoeken door reguliere gedetineerden. Voor deze groep is op dit moment alleen iets vastgelegd in beleidsregels, maar die laten ruimte voor andere werkwijzen. Hierdoor ontstaat de kans dat advocaten dit vacuüm met een beroep op gelijke rechtsbescherming met succes kunnen benutten. Dit kans hiervan is moeilijk in te schatten, maar als het plaatsvindt kan dat ook bij lage percentages grote gevolgen hebben, vanwege de veel grotere aantallen in het GW.

Door de precedentwerking voor reguliere detentie zijn de gevolgen niet te overzien

Bijlage

- Volledige paragraaf uitvoeringstoets WTenV t.a.v. NIFP